

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 13.11.2015

Styresak: 63/15

Arkivsaksnr: 2015/4729-TRM

Møtedato: 24.11.2015

Økonomirapport etter oktober 2015 og budsjett 2016

Utvikling i 2015

I flere saker til fakultetsstyret har det blitt redegjort for den økonomiske situasjonen ved HF, senest i sak 44/15 til fakultet.

I saksforelegget til budsjettfordelingen for 2015 (fakultetsstyresak 71/14) står det bl.a. at det er *«budsjettert med en kraftig økning i frie inntekter (etter- og videreutdanning, overføringer på annuum, instituttinntekter mm). Dette er det knyttet en betydelig risiko til»*.

Tidlig i året ble inntektene beregnet til å være omlag 7 millioner lavere enn budsjett og prognosen var at fakultetet derfor ville gå med et tilsvarende underskudd, jf. regnskapsrapport etter 1. kvartal (fakultetsstyresak 21/15).

I fakultetsstyresak 26/15 - Regnskapsrapport etter april, var den foreløpige prognosen økt til et underskudd på over 10 millioner. Det ble varslet i saken at dette kunne bli høyere.

18. mai ble det holdt et orienteringsmøte med instituttledere og administrasjonssjefer om den økonomiske situasjonen der også kortsiktige tiltak ble diskutert. Brev om dette ble sendt i ephorte 19. mai 2015 (sak 2014/5352).

Prognosen nå er et underskudd på om lag 15 millioner gitt at underskudd på norskursene og kostnader knyttet til tørrlab ved AHKR blir dekket sentralt som forutsatt (se vedlegg). Hovedårsaken til underskuddet er drastisk svikt i inntekter kombinert med et betydelig overforbruk på budsjett for rekrutteringsstillinger. Dette blir nærmere kommentert i regnskapsaken til styret.

Den største utfordringen for fakultetet er at resultatinntektene går ned, noe som fører til et stadig dårligere grunnbudsjett. Bare i 2015 og 2016 utgjør nedgangen 9,3 millioner.

Handlingsrom

For å tilpasse kostnadene til de manglende inntektene i 2015 måtte konsekvensen ha vært at alle tilsetninger ble stanset og at driftsbudsjettene på fakultetet og grunnenheter ble ytterligere redusert. Driftsbudsjettene for instituttene var allerede redusert med 3 millioner kroner fra 2014 til 2015. Disse konsekvensene blir konkretisert regnskapsaken.

Tilsetninger i fakultetsstyret i 2015:

- 1 førsteamanuensis ved SVT (*etter krav*)
- 0,5 førsteamanuensis i nordisk fagdidaktikk, etter avgang (LLE)
- 1 førsteamanuensis i Midtøstens og det muslimske Afrikas historie, etter avgang (AHKR)
- 1 førsteamanuensis i filosofi, etter avgang (FoF)
- 1 førsteamanuensis i arkeologisk metode, ny (AHKR)
- 1 førsteamanuensis i vitenskapshistorie, etter avgang (AHKR)
- 1 forsker i arkeologi (*finansiert gjennom økt ramme* - ikke endelig behandlet (AHKR))

I realiteten var det således 4,5 stillinger vi kunne foreslått for fakultetsstyret å trekke inn (3 ved AHKR, 0,5 ved LLE og 1 ved FoF), i tillegg til de stillingene som allerede var trukket inn gjennom vedtatt bemanningsplan (fransk, russisk og spansk med til sammen 2,8 årsverk). Vi ville likevel ikke klart å tilpasse kostnadene til inntektene.

For å skjerme fagmiljøene mest mulig og ha en kontrollert nedbygging valgte fakultetsledelsen heller å sette i verk kortsiktige tiltak som å utsette tiltredelser i vitenskapelige stillinger og rekrutteringsstillinger, begrense vikarbruk i administrative stillinger og redusere driftskostnader jf. brev av 19. mai. Målsetningen var å bremse kostnadsutviklingen i 2015 og samtidig arbeide med langsiktige tiltak for å tilpasse oss reduserte rammer.

Langsiktig, faglig bemanningsplan 2016 - 2018

Langsiktig faglig bemanningsplan ble vedtatt i fakultetsstyret i juni (sak 30/15). Planen innebærer at 9,2 vitenskapelige stillinger skal trekkes inn i perioden 2016-2018 og at det tilsettes i 1 stilling etter endt BFS-prosjekt. I tillegg skal det trekkes inn 7 postdoktorstillinger og administrative stillinger.

For 2016 har fakultetsstyret gjennom bemanningsplanen vedtatt å trekke inn til sammen 7 vitenskapelige stillinger (5,7 årsverk):

- Arkeologi, 1 stilling (AHKR)
- Fransk, 0,8 stilling (avgang i 2015) (IF)
- Kulturvitenskap, 1 stilling (LLE)
- Spansk 1, stilling (IF)
- Kunsthistorie, 0,5 stilling (LLE)
- Filosofi, 0,4 stilling (FoF)
- Utøvende musikk, 1 stilling (GA)

Budsjett 2016

Resultatinntektene for 2016, basert på studiepoengproduksjon og forskningsresultater i 2014 ble klart sommeren 2015. Resultatene viste at vi vil få en nedgang i inntekter på hele 5,1 millioner i 2016. Den største utfordringen er den synkende produksjonen ved instituttene som gjør økonomien spesielt utsatt når det kommer i kombinasjon med sentrale strategikutt og effektiviseringskutt.

Utviklingen i resultatinntekter og sentrale kutt 2012 - 2016:

Endring resultatinntekter

mill.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	Total 2012-2016
Utdanning	0,2	1,0	-0,9	-2,0	0,2	-1,5
Forskning	-2,7	-0,2	2,4	-2,1	-5,3	-7,8
Total	-2,5	0,8	1,5	-4,2	-5,1	-9,4

Basiskutt

mill.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	Total 2012-2016
Effektivisering		-0,8		-1,7	-1,7	-4,2
Strategi				-5,1	-3,4	-8,5
Total	0,0	-0,8	0,0	-6,8	-5,1	-12,7

Før lønns- og prisjustering

Utviklingen i perioden 2012 – 2016 viser en stor nedgang i resultatinntekter, men det er særlig i 2015 og 2016 at inntektene går ned med samlet 9,3 millioner kroner i tillegg til sentrale kutt på 11,9 millioner. I tillegg kommer økte husleiekostnader som i 2016 beløper seg til 1,6 millioner.

I fakultetsstyresak 41/15 Budsjettforslag 2016 står det: «*Dette betyr at fakultetet vil gå inn i 2016 med et underskudd på mellom 10 og 15 millioner i tillegg til at budsjetttrammen i 2016 vil være strammere pga. nedgang i resultatuttelling på ca. 5 millioner kroner, et antatt effektiviseringskutt på nærmere 2 millioner og et mulig omfordelings/strategikutt på om lag 7 millioner*»

I HF's budsjettforslag for 2016 er de varslede kuttene lagt inn. Både effektiviseringskutt og omfordelings/strategikutt ble vedtatt i universitetsstyret 28. oktober (universitetsstyresak 102/15 - Budsjett for universitetet 2016).

Fakultetsstyret vedtok i oktobermøtet (sak 44/15) at stillinger som ifølge bemanningsplanen skal utlyses, utsettes i påvente av at fakultetsstyret behandler sak om utredning av fakultetets studieprogramportefølje 24. november. Sak om studieprogram krever noe mer arbeid og vil legges frem for fakultetsstyret i møtet 8. desember. Fakultetsstyret ba også fakultetsdirektøren om å utarbeide en plan for å redusere administrasjonen på fakultets- og instituttnivå med 3-4 stillinger i perioden 2015-2017.

Fakultetsledelsens vurderinger

De synkende resultatinntektene knyttet til studiepoengproduksjon og forskningsresultater gjør situasjonen særlig krevende. Det er en kraftig nedgang i resultatinntekter i 2015 på hele 4,2 millioner og nedgangen øker i 2016. Dersom resultatinntektene for 2016 hadde vært pluss 5,1 million istedenfor minus 5,1 kunne den planlagte langsiktige nedbygging av kostnader vært opprettholdt, men gitt den kraftige reduksjonen i resultatinntekter i 2016 som kommer i tillegg til strategi- og effektiviseringskutt i tillegg til økte husleiekostnader og redusert lønns- og priskompensasjon, har vi en situasjon i 2016 som gjør at vi må iverksette strengere tiltak for å komme i balanse på sikt.

Vi klarer ikke å ta inn underskudd og tilpasse oss strategi og effektiviseringskutt uten dramatiske grep og uten at inntektene økes på utdannings- og forskningssiden. Økning i resultatinntekter blir en utfordring når vi samtidig skal kutte i stillinger.

Alternativer på kort sikt

- a) Fakultetsstyret kan vedta å trekke inn flere stillinger. Pr i dag har vi 10 faste stillinger i prosess for tilsetting (alle innenfor bemanningsplanen). Tilsettingsprosessen i arabiskstillingen er allerede stanset:
- 2 stillinger i filosofi (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (FoF)
 - 1 stilling på kunsthistorie (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (LLE)
 - 1 stilling i middelalderarkeologi (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (AHKR)
 - 2 stillinger i engelsk fagdidaktikk (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (IF)
 - 1 stilling i kinesisk (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (IF)

 - 1 stilling i eldre global historie (sakkyndig bedømming avsluttet) (AHKR)

 - 1 stilling i komposisjon (søknadsfrist nettopp utløpt) (GA)

 - 1 stilling i arabisk (*stanset*)

Flere administrative stillinger enn de vedtatte 3-4 stillingene kan trekkes inn. Det er klare signaler fra universitetsledelsen at den samlede administrasjonen ved UiB skal reduseres.

- b) Fakultetsstyret kan vedta endringer i budsjettfordelingsmodellen når det gjelder dekning av undervisningsdelen av vakante stillinger innenfor bemanningsplanen, f.eks. slik at instituttene kun får dekket halvparten av undervisningsdelen. Dette kan gjøres ved å gi full dekning i vårsemesteret, ca. 110 000 kroner og ingenting i høstsemesteret. Dette vil særlig ramme de små fagene der vikarbehovet er størst.

Alternativer på lengre sikt

- a) Fakultetsstyret kan velge å trekke inn flere stillinger i 2017 og 2018 enn de som allerede er vedtatt. Vi har i 2017 og 2018 sannsynlige avganger i 9,5 vitenskapelige stillinger, av disse er 3,5 allerede vedtatt trukket inn og 6 vedtatt erstattet i bemanningsplanen for 2016-2018:
- 4 på historie, hvorav 1 er i tilsettingsprosess, jf pkt a over (skal erstattes)
 - 1 på fransk (skal erstattes)
 - 1 på italiensk (skal erstattes)
 - 1 på spansk (vedtatt trukket inn)
 - 1 på lingvistikk (vedtatt trukket inn)
 - 1,5 på nordisk (vedtatt trukket inn)

I tillegg kan avtalen der fakultetet dekker 51 % av tysk DAAD-lektor (Den tyske akademiske utvekslingstjeneste) trekkes inn når nåværende avtale går ut i 2017. DAAD dekker 49 % av en full lektorstilling.

- b) Fakultetsstyret kan velge å kutte ytterligere i driftsbudsjettene

- c) Vi må redusere bruken av vikarer/midlertidige som utgjør en stor del av fakultetets samlede lønnsbudsjett.
- d) Vi må redusere med flere administrative stillinger enn de 3-4 som allerede er vedtatt

De mer langsiktige tiltakene vil vi komme tilbake til i sak om studieprogramportefølje og budsjettfordeling 2016 i desembermøtet.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret vedtar følgende:

- Utlyst stilling i komposisjon trekkes inn
- Stillinger som er planlagt utlyst i tråd med den langsiktige, faglige bemanningsplanen utsettes og tas opp til ny vurdering i budsjettet for 2017, da sett i sammenheng med revidert studieprogramportefølje
- Budsjettfordelingsmodellen endres slik at det fra 2016 gis dekning av halve undervisningsdelen ved langvarig vakanser i stillinger som ligger innenfor bemanningsplanen 2016-2018. Det gis full dekning for vårsemesteret og ingen dekning høsten 2016
- Plan for reduksjon av 6 administrative stillinger legges frem for fakultetsstyret på første møte over nyttår.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Universitetsdirektørens kontor

Referanse

2014/5352-TRM

Dato

01.10.2015

Budsjett 2015 - fullfinansiering av norskkurs for ansatte og studenter samt dekning av kostander til tørrlaboratorium

Det humanistiske fakultet har som kjent en svært krevende økonomisk situasjon. Vi har nylig oversendt et svært nøkternt budsjettforslag for 2016 og arbeider med å ta ned kostnadene ved å trekke in stillinger og redusere driftskostnadene. Dette er en del av et større omstillingsarbeid som vi må ta over noen år. I den forbindelse er det rimelig at HF ikke belastes ytterligere med å dekke underskudd på tilbud fakultetet har tatt ansvar for på vegne av UiB.

Norskkurs for ansatte og studenter er et tilbud HF, ved LLE, har ansvaret for på vegne av UiB. For noen år siden ble finansieringen lagt om til en stykkprisfinansiering med bestillerfunksjon lagt til HR og SA. Dette har ikke fungert optimalt og vi er i en dialog med universitetet sentralt om en ny modell for organisering og drift av norskkursene. I 2013 var det en overføring på ca. 0,6 mill. knyttet til norskkursene. Dette var penger som ble dratt inn året etter. I 2014 og 2015 er det imidlertid et underskudd på norskkursene på totalt 2,4 millioner som fakultetet i nåværende økonomiske situasjon ikke ser seg i stand til å dekke. På budsjettmøtet med universitetsledelsen 18. september ble vi forsikret om at underskuddet ikke skulle belastes HF's grunnbudsjett.

Når det gjelder tørrlaboratorium knyttet til ERC-prosjektet Tracksymbols ble dette i møte mellom Henshilwood, rektor og institutt- og fakultetsledelsen bevilget muntlig som en tildeling utenfor rammen i 2013. Men fordi HF hadde en stor overføring til året etter ble det etter hvert forutsatt at kostnadene skulle dekkes av fakultetets overføring. Planleggingen og bestillingen av det spesialiserte utstyret har tatt tid, og først i 2015 ble de siste apparatene levert. Den største delen av investeringen har dermed blitt gjort i 2015, et år som økonomisk er svært utfordrende ut for fakultetet. Totalkostnadene beløper seg til ca. 1,4 millioner kroner, hvorav 1,1 millioner i 2015.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Trine Moe
55589309

Vi ber derfor om at budsjettet til HF styrkes med til sammen 3,8 millioner i 2015 for på denne måten å redusere fakultetets underskudd noe.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Kopi
Dag Rune Olsen